

SZAKMAI BESZÁMOLÓ 2022.

Színházunk a magyar szellemi örökséget, hagyományt és a magyar nyelvet alappillének tekinti. Repertoárjában elsősorban magyar népmeséket, klasszikusokat mutat be. A mai felgyorsult és elidegenítő világunkban fontosnak tartjuk a mesék üzenetét, melyet bábjainkkal, a színházunkra jellemző humorral, szemlélettel és játékmóddal adunk elő. A mesei adaptációk mellett nonverbális előadásokkal kísérletezünk, ahol fókuszban van a történet, amit a zene és a báb formanyelvével mesélünk el.

1989-ben alapítottuk színházunkat, mely kezdetben mint vándortársulat járta echós szekerekkel az országot-világot, ma már saját helyszínnel is várjuk a közönséget Pécs belvárosában. A színház kicsi, befogadóképessége 40-60 fő, mely az éppen játszott előadás díszleteinek, installációinak, valamint a zenei közreműködők létszámának függvénye.

Repertoárunkban minden korosztály talál magának előadást akár szervezett közönségként, akár az utcáról besétáló érdeklődőként látogatja meg színházunkat.

Pécs színházi életében aktívan vagyunk jelen, s több kulturális, művészeti projektben is részt veszünk. Két fesztivált működtetünk, az egyik a nemzetközi kortárs művészeket is megszólító Karakulit Nemzetközi Árnyszínházi Fesztivál, mely a báb színházi formanyelvét használó nemzetközi és hazai társulatok munkáiból válogat, a másik a kicsi gyermekeknek szóló: Baba Nap, Baba Hold Fesztivál.

Rendszeresen szervezünk bábtörténeti kiállításokat, workshopokat. Nagyon népszerű a karácsonyi ünnepkörre épülő Mikulás Szobája interaktív tárlatunk is.

Nemzetközi kapcsolatokat tartunk a diaszpórában élő magyar bábszínházi társulatokkal: Szlovákia, Románia, másrészt tanulmány útjaink során "felfedezett" színházi csoportokkal, akik főleg Ázsia és a Távol-keleti világgrészen alkotnak, működnek.

Jó kapcsolataink vannak a magyarországi állami bábszínházakkal. Gyakran hívják előadásainkat vendégszínházra: Vojtina Bábszínház, Kabóca Bábszínház (Veszprém), BábSzinTér (Kaposvár), Budapest Bábszínház, Szegedi Kövér Béla Bábszínház, Napsugár Bábszínház (Békéscsaba), Vaskakas Bábszínház (Győr).

Nagy örömünkre szolgál, hogy előadásaink szakmai fórumokon elismerést kapnak. Emellett a 2023-as év elején, a Magyar Kultúra Napja alkalmából színházunk alapító tagjai a Pécs-Baranyai Kulturális Szövetségtől Nívódíjat vehettek át.

Színházunk 31 éve járja az országot világot, s ez ebben az évadban sem volt másképp. A Márkus Színen megtartott előadásainkon túl elsősorban utazó színházként számos megkeresésnek tudtunk eleget tenni országhatárainkon innen, s túl is.

REPERTOÁRON TARTOTT ELŐADÁSAINK tablója

Gyermekeknek: Egyszer voltam... c. előadás - árny- és fényjátékkal 18 hónapos kortól (16 előadást tartottunk)

4 éves kortól: Az égigérő fa (42 előadás), Laci királyfi (13 előadás) Vitéz László (21 előadás), Aquaring Cirkusz (21 előadás)

9 éves kortól: Hős Miklós (2 előadás), Mátyás király szárnyai (3 előadás), A Jánosvitéz (2 előadás), Ha Szent György lehetnék (14 előadás), Feketeország (18 előadás).

Kedvelt előadása a középiskolai korosztálynak A helység kalapácsa - Petőfi tollából című előadásunk, melyet ráhangolódo és továbbjátszó drámapedagógia foglalkozás is kísér (7 előadás).

Tudok repülni! Avagy a repülés története tárgyanimációs előadásunk 10 éves kortól a felnőtteknek is szóló kaland, az emberiség kísérletező műhelyében (5 előadás).

A karácsonyi ünnepkörben a Betlehemi történet című előadásunkat ajánlottuk (15 előadás) és a Mikulás Szobája interaktív kiállításnak 995 fő látogatója volt.

Felnőtt korosztálynak 14 éves kortól A Grand Hotel c. előadásunkat ajánlottuk, melynek január végén a 90. előadását tarthattuk meg.

VENDÉGJÁTÉKOK - Szakmai Fesztiválokon

Néhány kiemelkedő szakmai fesztivál, ahol produkcióinkat láthatta a közönség:

Kecskeméti Magyarországi Bábszínházak Találkozója, Békéscsabai Nemzetközi Bábfesztivál, Szentgyörgy Napok Kulturális Fesztivál - Sepsiszentgyörgy (RO), Győrköc Fesztivál - Győr, Bábu Fesztivál – Budapest Bábszínház - Budapest.

JELENLÉT A VÁROS KULTURÁLIS-MŰVÉSZETI ÉLETÉBEN

Ebben az évben is együttműködtünk előadásainkkal, installációinkkal a város kulturális-művészeti rendezvényein: Múzeumok Éjszakája, Zsolnay Fényfesztivál, Made in Pécs Fesztivál, Tettye Piknik, Vince Patak Regatta, Mandulás Piknik, NOÉ – Rendezvények, PTE International Seasons, Mikulás Szobája - Tárlat gyerekeknek és az őket kísérő szüleiknek.

CIRKUSZI MUTATVÁNYOS KOCSI PROJEKT: A Bábok Guruló Szekere

A tavalyi évben realizálni tudtuk terveinket, és több fesztiválon már be is mutattuk mozgó "miniszínházunkat". Forgalomban lévő, használt, magas belvilágú utánfutó beszerzésével és átalakításával építettük meg a színházi „szekeret”.

Ez az újszerű színházi tér különös színfolt lett a szabadtéri előadásaink repertoárjában: kerekeken guruló bábszínház!

Eredeti méretei: hossza: 5.5 m, szélessége: 2.20m, magassága: kinyitott állapotban 3.80m. Összezárt állapotban egy tematikusan festett cirkuszi kocsira hasonlít. Forgózsámolyos kerekein könnyen mozdítható. Négy oldalát lehajtva pedig kerekeken álló színpaddá lehet alakítani.

Könnyen utaztatható, szabadtéren bárhol felállítható. Történeteket mesélünk a nézőknek bábokkal, árnyakkal, sziluettekkel a benne felépített mikrovilágban.

Az Aquaring Cirkusz c. árnyszínházi produkciót a 2022-es év nyarán a Győrköc Fesztiválon (Győr) 8 alkalommal, a Zsolnay Fényfesztiválon (Pécs) 9 alkalommal, a Kabóca Fesztiválon (Veszprém) 4 alkalommal mutattuk be a miniszínházban gyerekeknek és az őket kísérő szüleiknek.

Boráros Szilárd jeles bábszínházi díszlet- és bábtervezővel dolgoztunk együtt ebben a projektben.

BÁBSZÍNHÁZ NAGY GYEREKEKNEK

A XX.sz első felében a bábszínház kedvelt műfaj volt a felnőtt közönség számára is. Jeles íróink, képzőművészeink kísérleteztek e műfaj sajátosságaival. Előadásokat hoztak létre s játszották műtermeikben. Hosszú évek óta szólítjuk meg mi is a felnőtt korosztályt. Próbáljuk újra pozicionálni a műfajt. Színházba járó közönségünkben kialakult egy réte - köszönhető ez az idő múlásának: két-három generáció váltás is történt -, akik nyitottak lettek arra, hogy gyermek nélkül is bejöjjenek az előadásainkra. Havi rendszerességgel felnőtteknek szóló bábelőadás sorozatot indítottunk: Bábszínház Nagy Gyerekeknek címmel.

Az évad meghívott előadásai voltak:

- Ziránó Színház – Pulcinella szerelmes
- Fabók Mancsi Bábszínháza: Azért a kis bolondságért...
- Saját előadásaink közül a Helység Kalapácsa és a Vesztegzár a Grand Hotelben szerepeltek a programok sorában.

NYITOTT NÉZŐTÉRI KONFERENCIA

2022 tavaszán rendeztük meg a Nyitott Nézőtéri Konferenciát, melynek témája: FAUST, avagy az ördög sosem alszik.

Az ördöggel paktumot kötő, tudásra szomjazó tudós története örök érvényű példázat, amely a XX.–XXI. században, a tudományos-technikai fejlődés felgyorsulásával még aktuálisabbá vált. Hiszen az alapmű kérdése is az, hogy meddig mehet el az ember, ha kutatásról és kísérletezésről van szó, hol húzódik az a bizonyos erkölcsi határ, amelyet átlépve a tudós bűnössé vagy cinkossá válik. Mert az emberiség - erkölcsi és vallási szabályok ide vagy oda - időről időre nagyon is szeret az ördöggel paktálni, bár jól sejtí, hogy annak egyszer igen kellemetlen következményei lesznek.

A rendezvényen bemutatott darab a Magamura Alkotóműhely (Boráros Milada - dramaturg, rendező és Boráros Szilárd - díszlet és bábtervező, cseh alkotópáros) legújabb produkciója, a "Johannes Doktor Faust, borzadályos komédia ördögökkel" című előadása, amely a Faust történetének és a hagyományos cseh családi marionett színház formájának saját szerzői, kortárs változata. Nagyszerű képzőművészeti stilizációban újragondolt, igényesen kivitelezett bábokkal az illuzív marionett színpadon, élő zenei kísérettel újra életre keltik a Faust halhatatlan történetét, hogy a nézőkkel együtt megvizsgálják a mindenkori moralitás aktualitását és a marionett játék erejét.

A program, mint interaktív találkozás, több részből állt: a gimnáziumi korosztálynak és felnőtt közönségnek szánt marionett előadás bemutatója, az azt felvezető és levezető ismeretterjesztő előadások, moderált beszélgetés a közönséggel, kísérleti tárgyalkotó báb-műhely.

Bemutatott ÚJ PRODUKCIÓNK: FEKETEORSZÁG

Benedek Elek gyűjtése és feldolgozása alapján készült adaptáció.

A mese az élet bölcsességeire tanít. Egy pusztulásra ítélt világról beszél és arról, hogy ki tudja azt felvirágoztatni, megváltani. Ehhez óriási bátorság kell, de íme egy egyszerű

szegény legény is – jelen mesénkben, Gyurka - képes erre, ha belső energiáit mozgósítani tudja. Felhívja figyelmünket arra is a mese, hogy ez magányos út, melynek horizontális és vertikális irányai is vannak. Megmutatja, hogy milyen változásokon kell keresztülmennie a hősnek ahhoz, hogy hasznossá váljon. Megtanítja, hogy a környezet minden létezője egyformán fontos, és szükséges ehhez a fejlődéshez, legyen bár hangya, királylány vagy sárkány. A mese szereplői mind másminyenek, aprók vagy óriásiak, szőrösek vagy pikkelyesek, mégis mind egyforma értéket képviselnek akkor is, amikor kapnak, s akkor is, amikor jó tett helyében adakoznak.

Gyurka transzformációiban képet kapunk arról, hogy mit jelent az, hogy ember vagyok, és mikor van szükség az átváltozásokra, és tudni jól használni a képességeimet. A sárkány legyőzése minden szinten meg kell, hogy történjen, s ehhez az Oroszlán minőségre, a sas minőségre, a hangya minőségre is szükség van. A helyzet kulcsa Feketeországban van és ezt a hétfejű Sárkány őrzi! Milyen birodalom ez a Feketeország, ahol a király helyett a Sárkány uralkodik? Egy, a sötétség uralta világ, ahol minden ugyanolyan ismerős rendszerben működik, mint Gyurka világában. A sötétség, a megszokás, a félelem, a hitetlenség miatt képes fennmaradni, mert az erő és a bátorság hiánya letaglózza az embereket. A mesében Feketeország felfényesítése, a kételkedő király világának legyőzése egy cél, amelyet az úton járó hősünknek meg kell valósítania.

A mese a párhuzamos világok, a lenti - fenti megfeleltetésének képlete is. A bejárt út során három típusú királyi minőséggel találkozunk, melyek egy-egy réteget, szintet képviselnek. A mese történései során szembesülünk azzal, hogy egy ponton túl nem fordíthatók vissza dolgok. Soha nem tehetjük meg nem történtté a történéseket! A katasztrófa elkerülésére, a világ megújítására egy megoldás létezik: cselekedni kell, lehetőleg időben! A jó tettek elsődlegesek. A cselekedet minősége, az értékek megőrzése nagyon fontos. Anélkül pusztulás a sorsa a birodalmaknak. Az élet kereke lerúgja magáról az öncélúságot. Ha nem cselekszünk, birodalmak hálnak el. A mese cselekedtetési hősét, és a világ megújításának és megújulásának lehetőségét tárja elénk. S felhívja a figyelmünket az értékek megőrzésére, az érdekek nélküli jó cselekedetekre, a másokért és a közösségért vállalt felelősségre és áldozatvállalásra.

Ahogy a mesei szál hagymahéj szerkezetűen bontja ki a történetét, úgy a díszlet is egymásba sorolható, egymást kiegészítő elemekből építkezik. A kerekeken gördülő, különböző méretű íves elemeket maguk a játékosok mozgatják meghatározott koreográfia szerint. Az előadás során ezekből a folyton változó terekből születnek meg a mesei helyszínek. A színészek - mesélők, játékosok, a mesei szereplők, mint a bábok és a dinamikus változó tér között folyamatos a kapcsolat. A mozgásszínház és a bábjáték eszközeivel bontjuk ki a történetet. A színházi tér adottságainak és a díszletek méretének tekintetében az előadást három színész játssza, mozgatja, bábozza.

A zenei alapgondolat egy népzenei sémára épít. Az atmoszférát megteremtő zenei hangzás gyakran dramaturgiai szerepet is visz. Az előadás zenéjét egy hangszer specifikus megszólalása és játéktípusa ihlette. Az előadás szinte minden zenei egységében megtalálható. Ez a hangszer a cimbalom. Irányítja és részleteiben újabb és újabb gondolattal egészíti ki a kompozíciót. A többi hangszer - hegedű, dob, bőgő, ütőhangszerek, kiegészítő a domináns cimbalmos alapegységnek. Sőt ilyen kiegészítő gondolatisággal kerülnek a hangzásvilágba a szintetizátorok is. Míg az alapgondolat egy népzenei sémára épít, a hozzárakott modern hangzásvilág erősíti az előadás hangnemét, látványát és a cselekményszálát.

Tervező: Grosschmid Erik, Blattner Géza-díjas báb-, jelmez-, díszlettervező

Zeneszerző: Pilári Áron, fiatal, Újfalusi Gábor- díjas zenész, a Filc formáció tagja

Dramaturg: Vajda Zsuzsanna, Prezsmer Boglárka (Sepsiszentgyörgy)

Rendező: Vajda Zsuzsanna Blattner Géza-díjas bábművész

A rendező munkatársai: Pilári Gábor Blattner Géza-díjas bábművész, Páll Gecse Ákos

Fénytervező: Páll Gecse Ákos

Az előadás bemutatójának helyszíne Sepsiszentgyörgy, 2022. március 6.

“ÁRNYAK, BÁBOK, SZILUETTEK” - TEMATIKUS WORKSHOP

A Színház és Filmművészeti Egyetem 2. éves bábszínész növendékei számára az “Árnyak, bábok sziluettek” címmel tematikus workshopot tartottunk február utolsó két hetében. A workshop célja: Az árnyjáték történeti áttekintése, az árnyjátéktechnika megismertetése és jártasság az árnytechnikák használatában, valamint etüdök létrehozása.

A műhelymunka tematikájának főbb részei:

Történeti áttekintés - A kurzus történeti áttekintést ad a tradicionális keleti árnyjátékok geneziséről, bemutatja az árnyjáték típusait, főbb attribútumait. Fókuszban India, Kína, Indonézia, és Törökország. Betekintést ad néhány kortárs európai árnyszínházi műhelymunkába: Drew Colby (GB), Fabricio Montecchi (I), Tadeusz Wierzbicki (PL), Lisen Theater (CZ).

A formanyelv sajátosságai - Megismertet a technika sajátosságaival és kísérleteket kezdeményez a résztvevők számára az alábbiak szerint: Bemutatja az árny-árnyék létrehozásának formai lehetőségeit a fény és objektum viszonylatában.

Vizsgálja az emberi test árnyékvetülékét a színpadon, s annak lehetőségeit a történetmesélésben: a kéz metamorfózisa és az emberi test metamorfózisa.

Módszereket mutat be az árnyjáték figuráinak, szereplőinek, szimbólumainak, sziluettjeinek elkészítéséhez. Kísérleteket kezdeményez a mesterséges és természetes objektumok árnyékképeinek használatához.

Bemutaja az árnykép és az árnyvásznon kapcsolódásait és a screen-nek, mint az árnykép hordozójának sokrétű lehetőségét.

A formanyelv scenográfiája - Megismerteti az árnyjáték scenográfiáját a következő tematika szerint:

- Az árnyékok előhívásának módozatai: világítástechnika.
- A fényforrások fajtái, és azok lehetőségei. Fókusz távolságok. Mesterséges és természetes fényforrások.
- A perspektíva illúzió megteremtése a díszlet, a stilizáció és a fényforrás mozgatásával.
- Az illuzóratív tér létrehozása és az írásvetítő használata.
- Az animációt és történetmesélést segítő képi kompozíciók: képsíkok, szuper-, premier-, szekund- plánok, nagy-, kis- és totál képek. Montázs.
- Léptékváltás: nagyítás, kicsinyítés. A fény és a fókusz távolságok. Fényeffektek használata.

Drámaiság és árnyjáték - Hogyan alkalmazható az árnyjátéktechnika a színházi történetmeséléshez?

- A verbális és nonverbális animáció lehetőségei.
- A színész és a sziluettek közötti interakció lehetőségei.
- A fény, mint önálló "entitás".

Látvány és akusztika - A hangeffektek és a zenei kíséret szerepe. A drámaiság és az alkalmazott zene az árnyjátékban.

A kísérleti műhelyben 9 etüd született, különböző árnytechnikákkal, alkalmazott zenével és zenei közreműködéssel.

Ezzel zárjuk a 2022-es szakmai évadunk eseményeinek sorolását.

Az évadban megtartott színházi előadások száma: 191 db, Összes látogatószám: 16.840 fő. A színház egyéb művészeti tevékenységi formái voltak: Workshopok, kiállítások, felnőtteknek szóló projektek, drámajátékok, koprodukciós előadások, határon túli vendégjátékok, Lázár Ervin programban való részvétel.

Sok munk\u00e1val, sok feladattal teli \u00e9vad volt.

T\u00e1mogat\u00e1sukat ez\u00faton is k\u00f6sz\u00f6nj\u00fcnk:

Pil\u00e1ri G\u00e1bor
M\u00fcvészeti vezet\u0151